

Studies en documenten: nr. 31
Maart 2006

Informatieverstrekking in 2005 over en impact op het eigen vermogen en resultaat van de IFRS-transitie bij de Belgische vennootschappen waarvan de aandelen genoteerd zijn op Eurolist by Euronext Brussels

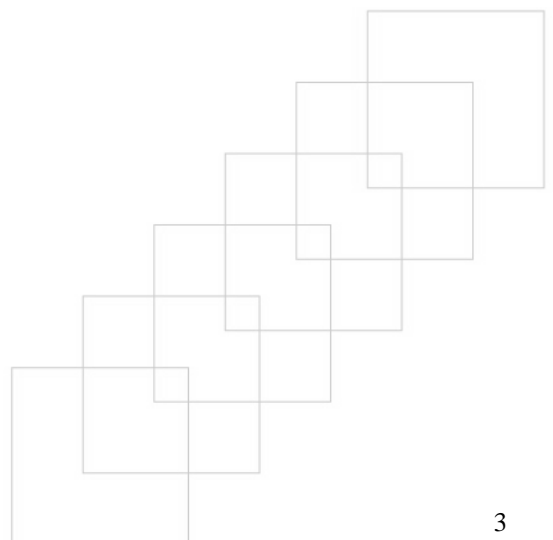
BELANGRIJKSTE VASTSTELLINGEN VAN DE STUDIE

- Algemeen genomen verloopt de overgang naar IFRS op een vrij transparante wijze.
- **Een vijfde** van de vennootschappen maakte de overstap naar IFRS één of meerdere jaren **vroeger dan verplicht**. Van de vennootschappen die niet vervroegd overstapten heeft **79% becijferde informatie gepubliceerd** over de impact van de overgang naar IFRS op het eigen vermogen en/of het resultaat
- Voor bijna $\frac{3}{4}$ van de in dit verband bestudeerde vennootschappen heeft de overgang naar IFRS een **positieve impact op het eigen vermogen** op transitiedatum. De impact van de overgang naar IFRS verschilt zeer sterk van vennootschap tot vennootschap.
- De verplichting om de IFRS-balans op te stellen vóór resultaatverwerking, de waardering van materiële vaste activa en het boeken van uitgestelde belastingen, zijn de factoren die het vaakst een belangrijke impact hebben op het eigen vermogen.
- **Bij 56%** van de in dit verband bestudeerde vennootschappen heeft de overgang naar IFRS een **positief effect** op het **resultaat** van het transitieboekjaar.
- De verwerking van goodwill en badwill, de materiële vaste activa, de uitgestelde belastingen en de voorzieningen hebben de belangrijkste impact op het resultaat over het transitieboekjaar.

INHOUDSOPGAVE

INFORMATIEVERSTREKKING OVER EN IMPACT OP HET EIGEN VERMOGEN EN RESULTAAT VAN DE IFRS-TRANSITIE BIJ DE BELGISCHE VENNOOTSCHAPPEN WAARVAN DE AANDELEN GENOTEERD ZIJN OP EUROLIST BY EURONEXT BRUSSELS	1
1 INLEIDING	4
1.1 Context en voorwerp van de studie	4
1.2 Reikwijdte van de studie	4
2 DE INFORMATIE GEPUBLICEERD OVER DE OVERGANG NAAR IFRS	5
2.1 Werd er informatie gepubliceerd over de impact van de overgang naar IFRS ?	5
2.2 Waar en wanneer werd uitgebreide informatie gepubliceerd over de impact van de overgang naar IFRS ?	6
2.3 Halfjaarlijkse informatie volgens IFRS	6
2.4 De reconciliatie op de datum van overgang naar de IFRS	7
2.5 De reconciliatie over het eerste IFRS-jaar	8
3 ANALYSE VAN DE IMPACT VAN DE OVERGANG NAAR IFRS OP HET EIGEN VERMOGEN EN HET RESULTAAT	9
3.1 Impact van de overgang naar IFRS op het eigen vermogen op transitiedatum	9
3.2 De oorzaken van de impact op het eigen vermogen op transitiedatum	11
3.2.1 De resultaatverwerking	11
3.2.2 Uitgestelde belastingen	12
3.2.3 Materiële vaste activa	12
3.2.4 Financiële instrumenten	12
3.2.5 Voorzieningen	12
3.2.6 Personeelsvergoedingen na uitdiensttreding	13

3.3	De uitschieters inzake impact op het eigen vermogen	13
3.3.1	Uitschieters in positieve zin	13
3.3.2	Uitschieters in negatieve zin	13
3.4	Impact van de overgang naar IFRS op het resultaat over het transitiejaar	14
3.5	Oorzaken van de impact op het resultaat over het transitiejaar	15
3.5.1	Goodwill en badwill	16
3.5.2	Immateriële activa	16
3.6	De uitschieters inzake impact op het resultaat	16
3.6.1	Uitschieters in positieve zin	16
3.6.2	Uitschieters in negatieve zin	17
4	BESLUIT	18
5	BIJLAGE: LIJST GEPUBLICEERDE STUDIES	19

1. INLEIDING

1.1. Context en voorwerp van de studie

De vennootschappen waarvan de aandelen tot de verhandeling op een gereguleerde markt zijn toegelaten moeten hun geconsolideerde jaarrekening opstellen met toepassing van IAS/IFRS vanaf de boekjaren die beginnen op of na 1 januari 2005¹.

In juni 2004² publiceerde de CBFA de resultaten van een IFRS-enquête waarin zij peilde naar de stand van de voorbereidingen van de Belgische beursgenoteerde ondernemingen inzake de overgang naar IFRS.

In maart 2004 publiceerde de CBFA een circulaire waarin zij er bij de genoteerde ondernemingen op aandrang om de aanbevelingen van CESR³ te volgen inzake de te verstrekken informatie over de overgang naar IFRS. Volgens deze aanbevelingen diende een onderneming van zodra ze over voldoende betrouwbare informatie beschikte, relevante gekwantificeerde informatie te verstrekken over het effect van de IFRS-normen op de geconsolideerde rekeningen over het boekjaar 2004. CESR beval aan dat deze informatie, indien mogelijk, samen met de geconsolideerde jaarrekening over 2004 zou worden bekendgemaakt of ten laatste vóór de publicatie van tussentijdse resultaten over 2005. Inzake tussentijdse financiële informatie, beval CESR ook aan dat deze in 2005 minstens met toepassing van de IFRS opname- en waarderingscriteria zou worden gepubliceerd.

Rekening houdend met deze aanbevelingen wordt in deze studie nagegaan of en wanneer ondernemingen informatie publiceerden over de impact van de overgang naar IFRS. Verder wordt onderzocht of deze overgang een belangrijke impact heeft op het eigen vermogen en het resultaat en welke factoren deze impact veroorzaken. De CBFA publiceerde reeds een studie over de halfjaarlijkse communiqués 2005 van de beursgenoteerde ondernemingen waarin o.m. werd nagegaan in welke mate deze vennootschappen op halfjaarbasis reeds waren overgestapt naar IFRS⁴.

1.2. Reikwijdte van de studie

Deze studie heeft betrekking op de Belgische vennootschappen waarvan aandelen op de Belgische gereguleerde markt, Eurolist by Euronext, genoteerd zijn, hierin begrepen de instellingen voor collectieve beleggingen van het gesloten type (in hoofdzaak vastgoedbevaks), in totaal 139 vennootschappen. Werden echter uitgesloten uit de studie:

- de vennootschappen die in de loop van 2005 voor het eerst genoteerd werden, gezien hun specifieke situatie;
- de vennootschappen die niet consolideren, aangezien de IFRS enkel van toepassing zijn op de geconsolideerde rekeningen⁵; en
- een vennootschap die pas in 2007 moet overstappen naar IFRS omwille van het feit dat zij US GAAP toepast en eveneens genoteerd is in de VS.

¹ Zie Europese Verordening van 19 juli 2002, nr. 1606/2002/EG.

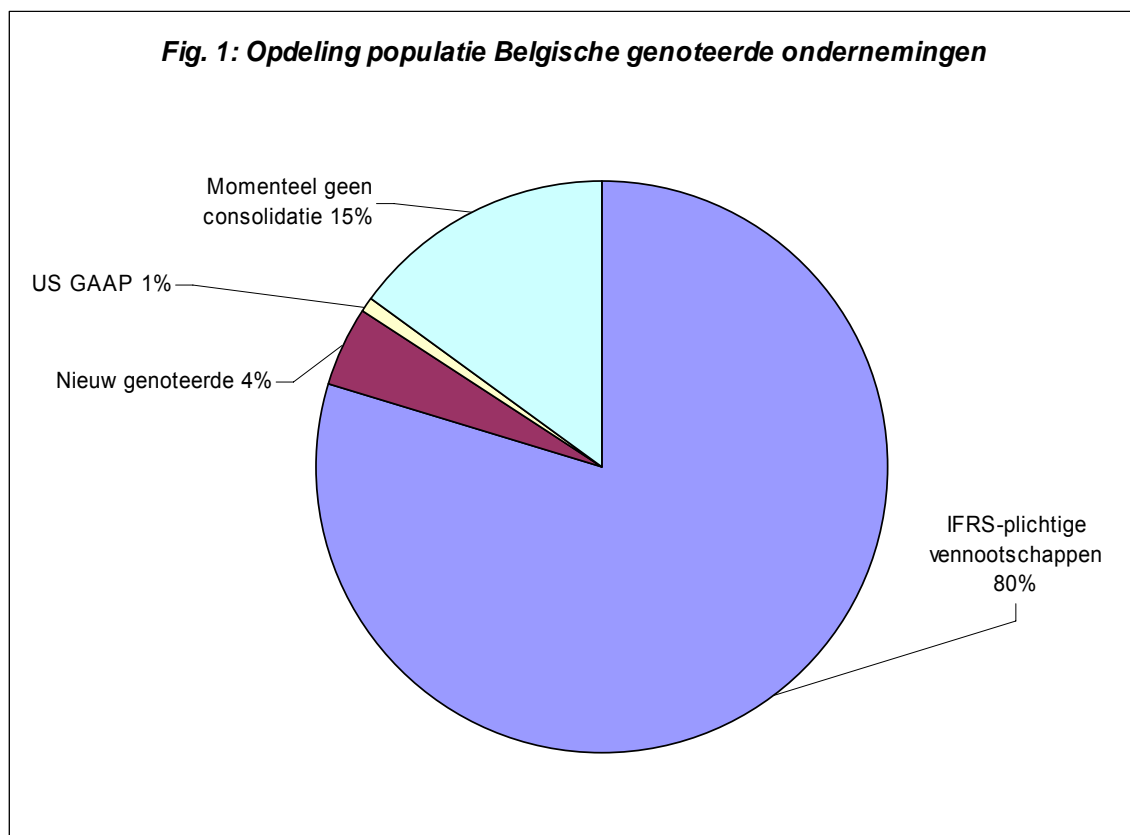
² Studies en documenten nr. 26: De resultaten van de IAS/IFRS-enquête uitgevoerd door de CBFA bij Belgische beursgenoteerde ondernemingen, juni 2004.

³ Recommendation for additional Guidance regarding the Transition to IFRS, december 2003, (ref. CESR/03-323e).

⁴ Studies en documenten nr. 30: De in 2005 gepubliceerde halfjaarlijkse communiqués van de vennootschappen die op Eurolist by Euronext Brussels genoteerd zijn, januari 2006.

⁵ Het gaat voor ongeveer 2/3 om vastgoedbevaks of privaks.

Bijgevolg telt de voor deze studie relevante populatie in totaal 111 vennootschappen, d.i. 80% van de Belgische genoteerde ondernemingen.

Van de onderzochte groep zijn er 22 (20%) die reeds vervroegd overgestapt zijn naar IFRS (dwz in een boekjaar dat begon vóór 1 januari 2005)⁶. Van de BEL20-vennootschappen⁷ zijn er 44% die reeds vervroegd de overstap naar IFRS maakten.

2. De informatie gepubliceerd over de overgang naar IFRS

2.1. Werde er informatie gepubliceerd over de impact van de overgang naar IFRS ?

Van de 89 vennootschappen die niet vervroegd overstapten naar IFRS, publiceerde 79% becijferde informatie over het effect van de overgang naar IFRS. In 53% van de gevallen ging het om een uitgebreide reconciliatie van de IFRS-cijfers met de cijfers volgens Belgisch jaarrekeningrecht. 11 (12%) vennootschappen hadden einde 2005 nog geen informatie verschaft over de impact van de overgang naar IFRS. Van deze 11 hebben er niettemin al 2 een halfjaarcommuniqué gepubliceerd op basis van IFRS-cijfers. We kunnen dus besluiten dat algemeen genomen de overgang naar IFRS op een vrij transparante wijze verloopt.

⁶ Bij de vastgoedbevaks waren er geen die de overstap vervroegd maakten.

⁷ Zoals samengesteld einde 2005 (18 vennootschappen).

Figuur 2: Ogenblik van overgang naar IFRS en informatie over de overgang					
Ogenblik van overgang naar IFRS			Aard van de informatie over de overgang naar IFRS gepubliceerd door de vennootschappen die niet vervroegd zijn overgegaan naar de IFRS		
	aantal	%			
Vervroegd	22	20%			
				aantal	%
Niet vervroegd	89	80%	Uitgebreide reconciliatie	47	53%
			Beperkt becijferde informatie	23	26%
			Louter beschrijvend	8	9%
			Geen informatie over impact	11	12%
<i>Totaal</i>	<i>111</i>	<i>100%</i>	<i>Totaal</i>	<i>89</i>	<i>100%</i>

Van de 111 vennootschappen die hun geconsolideerde jaarrekening 2005 moeten publiceren met toepassing van IFRS zijn er dus 83% die becijferde informatie gegeven hebben over de impact van de overgang of die reeds vervroegd zijn overgestapt⁸. Al de BEL20-vennootschappen die nog niet vervroegd zijn overgestapt naar de IFRS hebben becijferde informatie gegeven over de impact. Op één na hebben ze allemaal een uitgebreide reconciliatie verschaft.

2.2. Waar en wanneer werd uitgebreide informatie gepubliceerd over de impact van de overgang naar IFRS ?

Voor de 47 vennootschappen die uitgebreide informatie verstrekten over de overgang naar IFRS werd nagegaan waar en wanneer deze informatie werd gepubliceerd. Hier blijkt dat ongeveer 2/3 van deze vennootschappen erin slaagden om dergelijke informatie al te verschaffen voor het einde van het eerste semester 2005. De helft deed dit in hun jaarbrochure over het boekjaar 2004 of zelfs vóór de publicatie van deze jaarbrochure.

Op één na verschaften al de betrokken BEL20-vennootschappen dergelijke informatie voor het einde van het eerste semester 2005.

2.3. Halfjaarlijkse informatie volgens IFRS

Van de IFRS-plichtige vennootschappen die niet vervroegd zijn overgestapt naar IFRS en wiens boekjaar samenvalt met het kalenderjaar rapporteert 81% op halfjaarbasis volgens IFRS-opname- en waarderingscriteria. Als we ook rekening houden met de vennootschappen die vervroegd zijn overgestapt gaat het om 85% van de vennootschappen.

⁸ Van de bovenvermelde 111 vennootschappen zijn er 11 waarvan het boekjaar niet samenvalt met het kalenderjaar. Slechts 2 van deze vennootschappen hebben nog geen informatie gegeven over de impact van de overgang naar IFRS.

Alle BEL20-vennootschappen rapporteerden op halfjaarbasis in overeenstemming met IFRS-opname- en waarderingcriteria.

5 vennootschappen die in de door de CBFA uitgevoerde enquête van juni 2004⁹ hadden verklaard dat ze in 2005 op halfjaarbasis resultaten volgens IFRS zouden publiceren, hebben deze belofte niet waargemaakt.

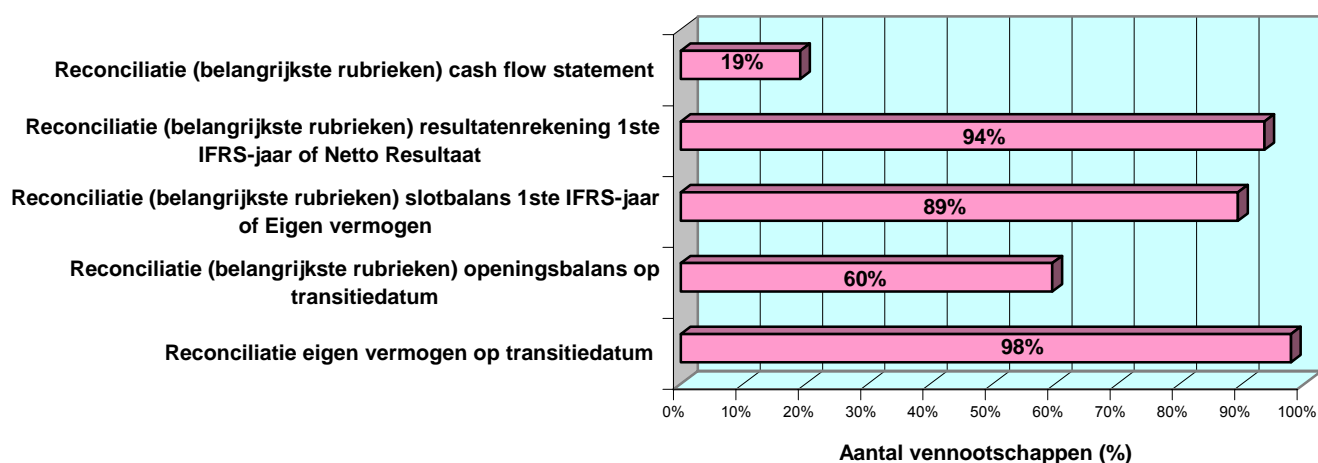
2.4. De reconciliatie op de datum van overgang naar de IFRS

De datum van overgang naar de IFRS (hierna de transitiedatum genoemd) is het begin van de vroegste periode waarover een entiteit in haar eerste IFRS-jaarrekening volledige vergelijkende informatie volgens de IFRS publiceert. Voor de meeste vennootschappen is dit 1 januari 2004.

Er werd nagegaan hoeveel van de 47 vennootschappen die uitgebreide financiële informatie over de impact van de overgang naar IFRS gaven, een reconciliatie verschaften tussen het eigen vermogen op transitiedatum volgens Belgisch jaarrekeningrecht en IFRS. Er werd ook nagegaan hoeveel van de vennootschappen nog verder gingen en tevens een reconciliatie van de volledige balans, of tenminste de belangrijkste rubrieken ervan, verschaften.

⁹ Studies en documenten nr. 26: De resultaten van de IAS/IFRS-enquête uitgevoerd door de CBFA bij Belgische beursgenoteerde ondernemingen, juni 2004.

Fig. 3: Reconciliatie van de IFRS-informatie met de rekeningen volgens de Belgische normen

Uit het onderzoek blijkt dat 98 % van de vennootschappen een reconciliatie van het eigen vermogen op transitiedatum verschaften en 60% een reconciliatie van de (belangrijkste rubrieken) van de openingsbalans op transitiedatum.

2.5. De reconciliatie over het eerste IFRS-jaar

Zoals blijkt uit figuur 3 verschaften deze vennootschappen ook ruime informatie over de impact tijdens het transitiejaar. 94% ervan gaf een reconciliatie van de (belangrijkste rubrieken) van de resultatenrekening of van het netto resultaat en 89% gaf een reconciliatie van de (belangrijkste rubrieken) van de slotbalans of van het eigen vermogen per einde van het transitiejaar.

Over de impact van de IFRS op de kasstroomtabel werd slechts door een beperkt aantal vennootschappen informatie verschaft. IFRS 1 bepaalt dat als een entiteit een kasstroomoverzicht volgens de voorheen toegepaste GAAP presenteerde, zij tevens de materiële aanpassingen in het kasstroomoverzicht dient toe te lichten. Op dit punt is er bij heel wat vennootschappen dus nog informatie te verwachten.

3. Analyse van de impact van de overgang naar IFRS op het eigen vermogen en het resultaat¹⁰

3.1. Impact van de overgang naar IFRS op het eigen vermogen op transitiedatum

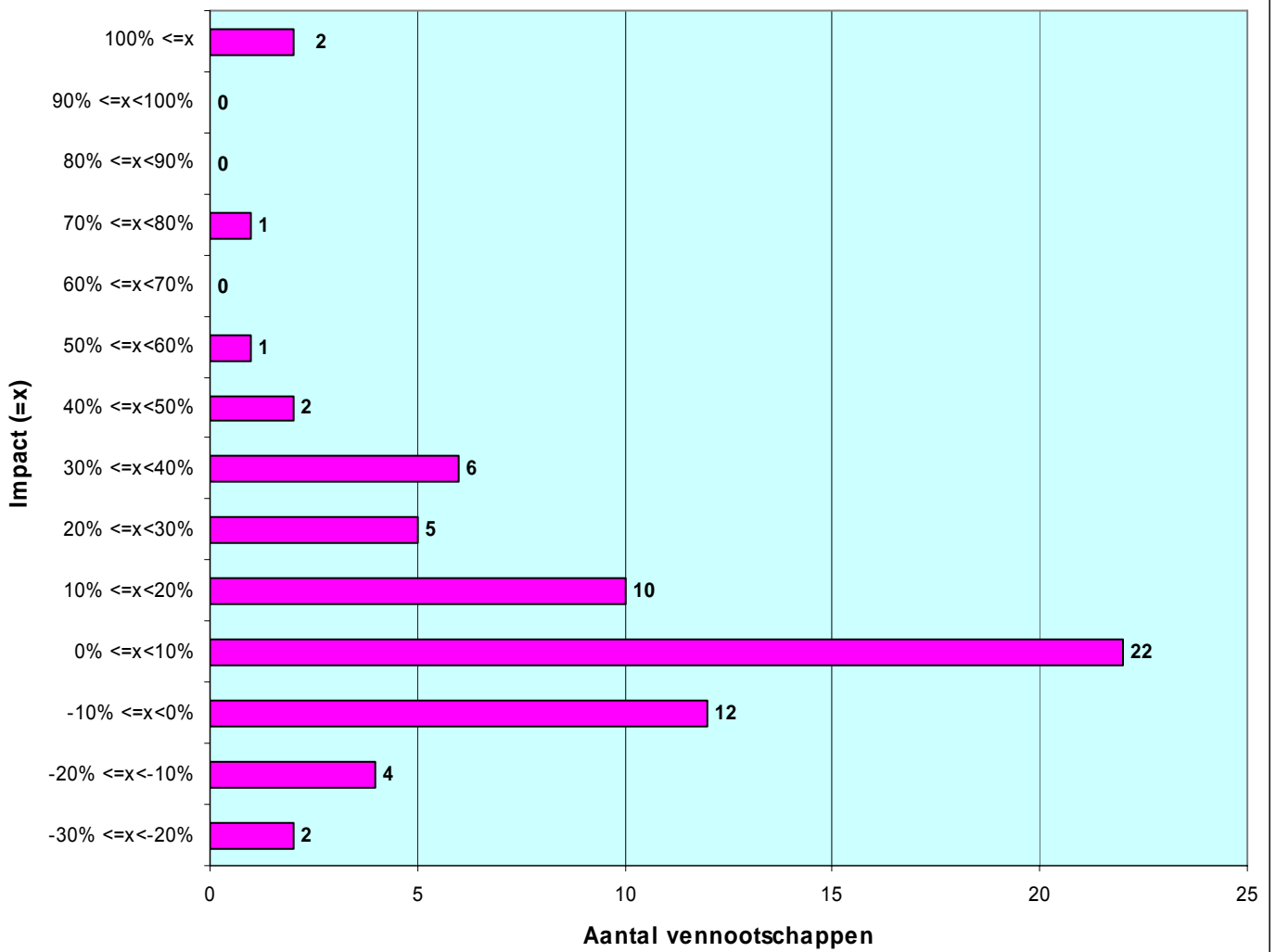
67¹¹ vennootschappen verschaften voldoende informatie voor dit aspect van de studie. Uit figuur 4 blijkt dat de impact sterk kan verschillen van vennootschap tot vennootschap. De impact gaat van meer dan een verdubbeling van het eigen vermogen (+128%) tot een daling met 30%, met een gemiddelde impact van ongeveer +13% (met een standaardafwijking van 26%) en een mediaan van ongeveer +5%. Bij 73% van deze vennootschappen is de impact op het eigen vermogen positief en slechts bij 27% is er een negatieve impact¹².

¹⁰ Er dient opgemerkt dat de meeste vennootschappen bij de verstrekte informatie een voorbehoud maken voor het geval de IFRS-normen die ze gehanteerd hebben voor de overgangsinformatie, zouden verschillen van de IFRS-normen die ze zullen moeten hanteren bij het opstellen van hun eerste geconsolideerde IFRS-rekeningen. Verder dient vermeld dat de laatste jaren een aantal vennootschappen hun waarderingsregels al enigszins hadden aangepast om ze, in de mate het Belgisch jaarrekeningrecht dit toeliet, al in zekere mate in overeenstemming te brengen met de IFRS.

¹¹ Voor dit aspect van de studie werd ook rekening gehouden met de vennootschappen die 1 jaar vroeger dan verplicht overgestapt zijn naar IFRS.

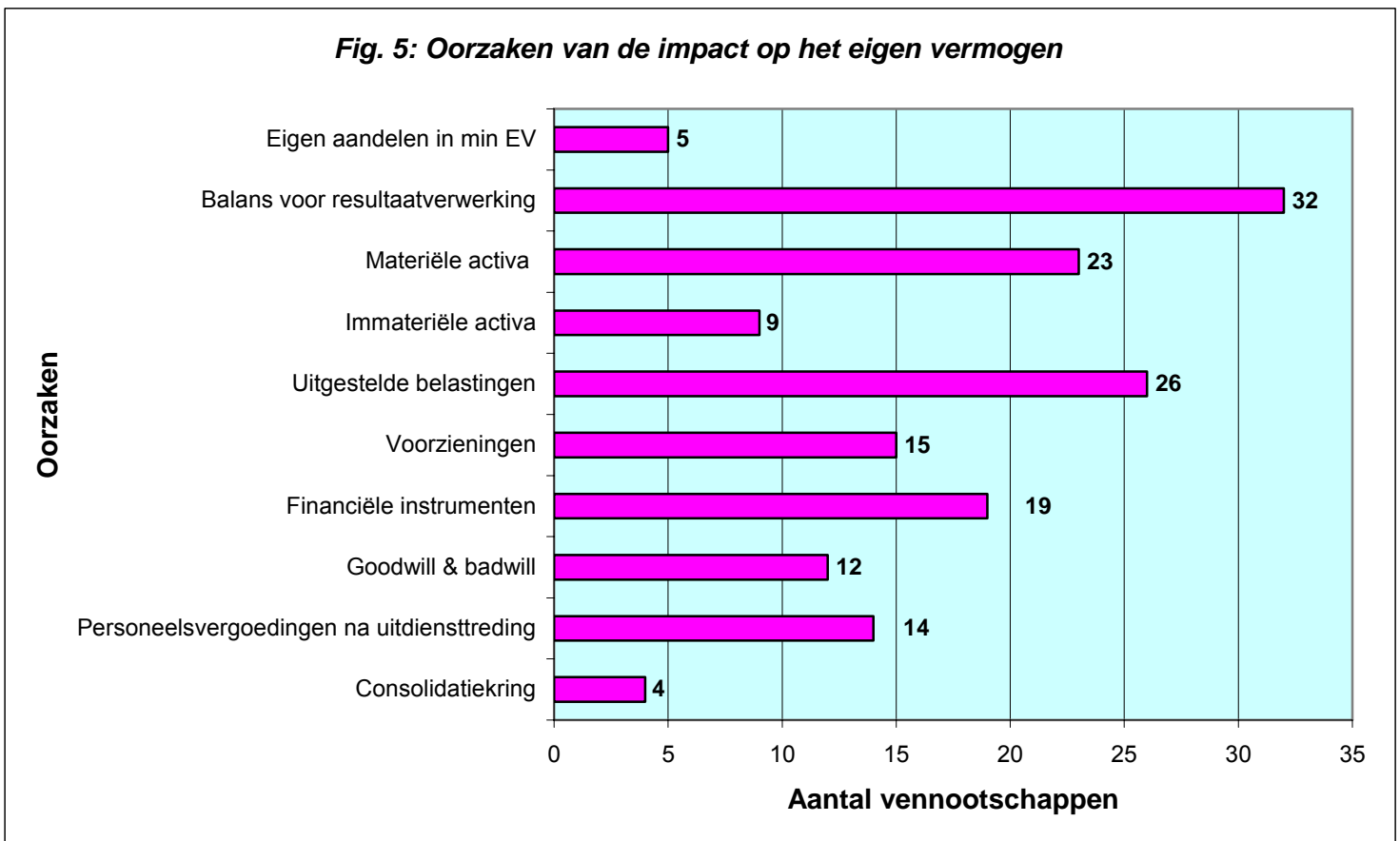
¹² Onderzoek naar het feit of vennootschappen al dan niet gebruik maakten van optionele vrijstellingen van bepaalde regels voorzien door IFRS 1 “Eerste toepassing van de International Financial Reporting Standards” en of de in dit verband verstrekte informatie voldoende is, valt buiten het bestek van deze studie.

Fig. 4: Impact van de overgang naar IFRS op het eigen vermogen op transitiedatum

3.2. De oorzaken van de impact op het eigen vermogen op transitiedatum

Fig. 5: Oorzaken van de impact op het eigen vermogen

67 vennootschappen¹³ verschaften voldoende informatie voor dit aspect van de studie. Bij elk van de vennootschappen werd nagegaan welke de drie belangrijkste oorzaken zijn van de verschillen tussen het eigen vermogen op transitiedatum volgens Belgisch jaarrekeningrecht en volgens IFRS. Vervolgens werd nagegaan welke oorzaken vaak voorkwamen. Figuur 5 geeft een overzicht van de resultaten van dit onderzoek. Hierna bespreken we de meest voorkomende oorzaken.

3.2.1. De resultaatverwerking

De oorzaak die het vaakst voorkomt is de resultaatverwerking. Onder Belgisch jaarrekeningrecht wordt de balans opgesteld na resultaatverwerking, waardoor het dividend over het afgelopen boekjaar dat aan de eerstkomende algemene vergadering zal worden voorgesteld, reeds als schuld wordt opgenomen en dus in mindering van het eigen vermogen van het afgelopen boekjaar wordt gebracht. Onder IFRS worden dividenden pas aan het eigen vermogen onttrokken en als schuld opgenomen na de beslissing tot uitkering door de algemene vergadering. Het gaat dus enkel om een verschuiving in de tijd.

¹³ Voor dit aspect van de studie werd ook rekening gehouden met de vennootschappen die 1 jaar vroeger dan verplicht overgestapt zijn naar IFRS.

3.2.2. Uitgestelde belastingen

Uitgestelde belastingen komen ook vaak voor als een verklaring voor de impact op het eigen vermogen. Hun impact kan zowel positief als negatief zijn.

Uitgestelde belastingen moeten in overeenstemming met IAS 12 worden berekend voor tijdelijke verschillen tussen enerzijds de belastingsbasis van activa en passiva en anderzijds hun nettoboekwaarde in de balans. Dergelijke tijdelijke verschillen kunnen bv. betrekking hebben op afschrijvingen van materiële vaste activa, voorzieningen, toegezegde-pensioenregelingen, overdraagbare fiscale verliezen, enz....

Met toepassing van IAS 12 moet een uitgestelde belastingvordering worden opgenomen voor alle verrekenbare tijdelijke verschillen, voor niet-gecompenseerde fiscale verliezen en ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoeden in zoverre het waarschijnlijk is dat er toekomstige fiscale winst beschikbaar zal zijn waarmee de opgenomen tegoeden kunnen worden verrekend. Onder Belgisch jaarrekeningrecht worden er slechts in beperkte mate uitgestelde belastingvorderingen opgenomen.

3.2.3. Materiële vaste activa

De verwerking van de materiële vaste activa zijn een derde belangrijke bron voor verschillen tussen het eigen vermogen onder Belgisch jaarrekeningrecht en onder IFRS.

Hiervoor kunnen verschillende oorzaken worden aangeduid. Zo kan de reële waarde van een materieel vast actief bij de overgang naar IFRS worden gehanteerd als de veronderstelde kostprijs ervan, kunnen materiële vaste activa die voldoen aan de definitie van vastgoedbelegging worden gewaardeerd tegen reële waarde, moeten materiële vaste activa onder bepaalde voorwaarden worden geherwaardeerd indien ze geboekt zijn als activa bestemd voor verkoop, kunnen de afschrijvingspercentages verschillen van de afschrijvingspercentages onder Belgisch jaarrekeningrecht, moet een materieel vast actief worden opgesplitst in verschillende onderdelen met elk hun eigen afschrijvingsritme, enz...

3.2.4. Financiële instrumenten

IAS 39 die handelt over de opname en waardering van financiële instrumenten behoort ook tot de belangrijke oorzaken van de verschillen in het eigen vermogen. De volledige impact van deze norm is echter nog beperkt omdat heel wat ondernemingen gebruik hebben gemaakt van de optie die IFRS 1 hen biedt om pas vanaf het boekjaar 2005 informatie te verstrekken die in overeenstemming is met IAS 39¹⁴.

3.2.5. Voorzieningen

Voorzieningen moeten volgens IFRS worden opgenomen in de balans indien een vennootschap op balansdatum een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting heeft als gevolg van een gebeurtenis in het verleden, waarvoor het waarschijnlijk is dat er een uitstroom nodig zal zijn van middelen die economische voordelen in zich bergen, en indien deze uitstroom op een betrouwbare manier kan worden geschat.

¹⁴In een latere studie zal de CBFA verder ingaan op het effect van IAS 39: "Financiële instrumenten: opname en waardering".

Een aantal voorzieningen opgenomen met toepassing van het Belgisch jaarrekeningrecht kunnen met toepassing van IFRS niet gehandhaafd blijven (bv. voorzieningen voor onderhoud- en herstellingskosten, voorzieningen voor herstructureringen waarvoor er strikte eisen zijn opgelegd onder IFRS wat tot gevolg kan hebben dat ze onder IFRS pas later worden aangelegd dan onder Belgisch jaarrekeningrecht, enz ...).

3.2.6. Personeelsvergoedingen na uitdiensttreding

In overeenstemming met IAS 19 wordt de nettoverplichting m.b.t personeelsvergoedingen na uitdiensttreding opgenomen in de balans. Deze netto-verplichting komt overeen met de contante waarde van de brutoverplichting, na aftrek van o.m. de reële waarde van de fondsbeleggingen. Het Belgische jaarrekeningrecht bevat geen specifieke bepalingen voor de opname en waardering van deze verplichtingen.

3.3. De uitschieters inzake impact op het eigen vermogen¹⁵

Ter illustratie gaan we hier nader in op enkele vennootschappen waarbij de overgang naar IFRS een zeer belangrijk effect heeft gehad op het eigen vermogen op transitiedatum. Uit deze voorbeelden blijkt de diversiteit aan factoren die een belangrijke invloed kunnen hebben.

3.3.1. Uitschieters in positieve zin

Sipef is de vennootschap met het grootste positieve effect op het eigen vermogen, een stijging met 128%. De oorzaak hiervan is de waardering van biologische activa¹⁶ aan reële waarde conform IAS 41. Dit is een sectorspecifieke norm waarmee slechts weinig vennootschappen te maken hebben.

Bij Distrigas zien we een stijging van 114%. Deze stijging is te wijten aan verschillende factoren. Het gaat o.m. om voorzieningen die onder IAS 37 niet langer kunnen worden gehandhaafd, passiva die onder Belgisch jaarrekeningrecht waren opgenomen en die onder IFRS niet kunnen worden gehandhaafd en opname in het eigen vermogen van nog door de algemene vergadering goed te keuren dividenden.

Bij Ter Beke steeg het eigen vermogen op transitiedatum met 75%. Veruit de belangrijkste oorzaak is de overboeking van een automatisch converteerbare obligatie van de schulden naar het eigen vermogen.

3.3.2. Uitschieters in negatieve zin

Spector Photo Group is de vennootschap met de grootste daling van het eigen vermogen, namelijk 29%. De belangrijkste oorzaak zijn immateriële vaste activa die kunnen/moeten worden geactiveerd en hun waardering (o.m. klantenlijsten en daarmee verbonden kosten).

¹⁵ Er dient opgemerkt dat de meeste vennootschappen bij de verstrekte informatie een voorbehoud maken voor het geval de IFRS-normen die ze gehanteerd hebben voor de overgangsinformatie zouden verschillen van de IFRS-normen die ze zullen moeten hanteren bij het opstellen van hun eerste geconsolideerde IFRS-rekeningen.

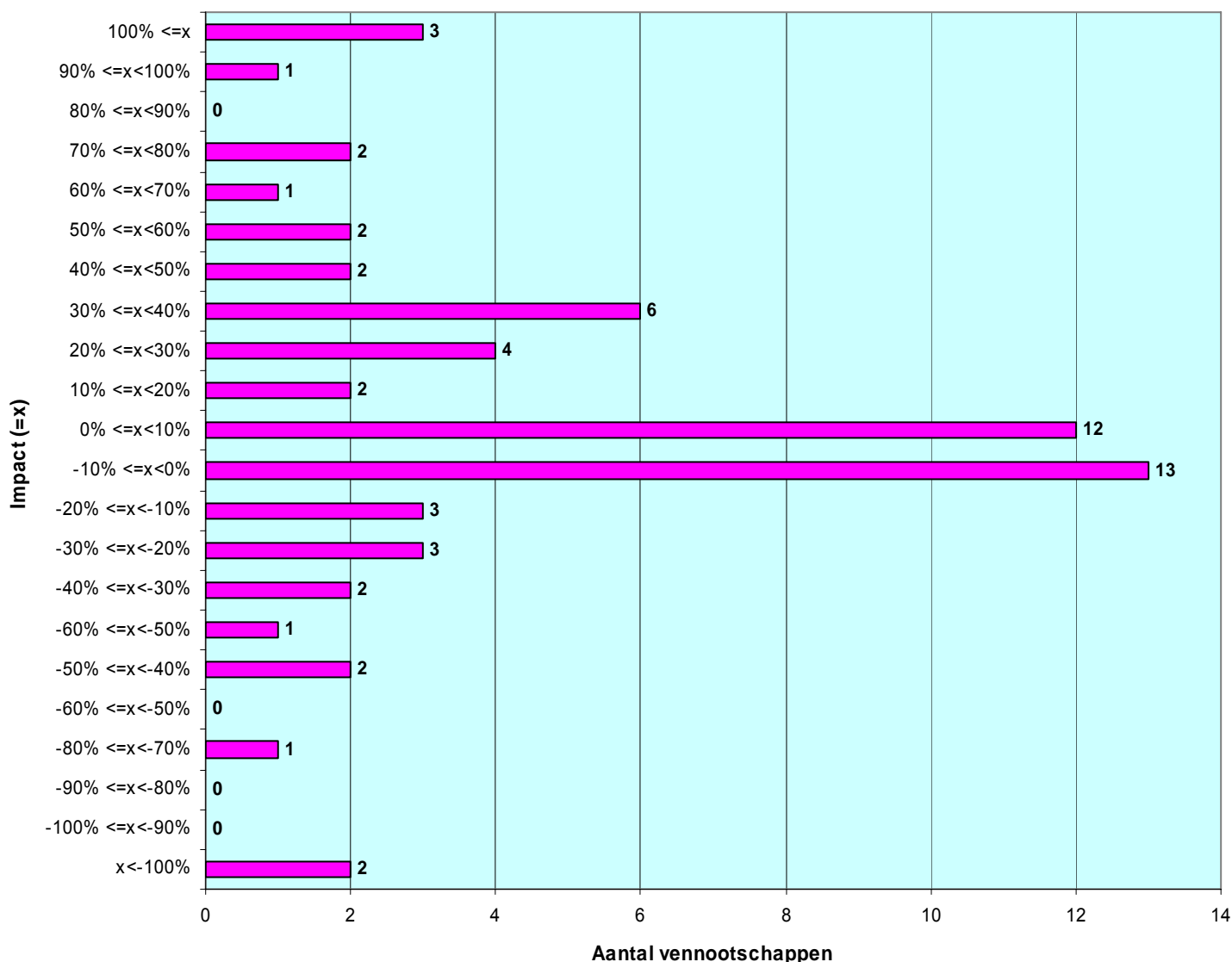
¹⁶ IAS 41, § 5 definieert een biologisch actief als een levend dier of een levende plant.

Bij Fluxys daalde het eigen vermogen met 21%. Deze daling is grotendeels toe te schrijven aan het boeken van een uitgestelde belastingverplichting m.b.t. een herwaarderingsmeerwaarde.

Bij Exmar daalde het eigen vermogen met 16%. Deze negatieve evolutie is toe te schrijven aan de toepassing van IAS 39, "Financiële instrumenten: opname en waardering".

3.4. Impact van de overgang naar IFRS op het resultaat over het transitiejaar

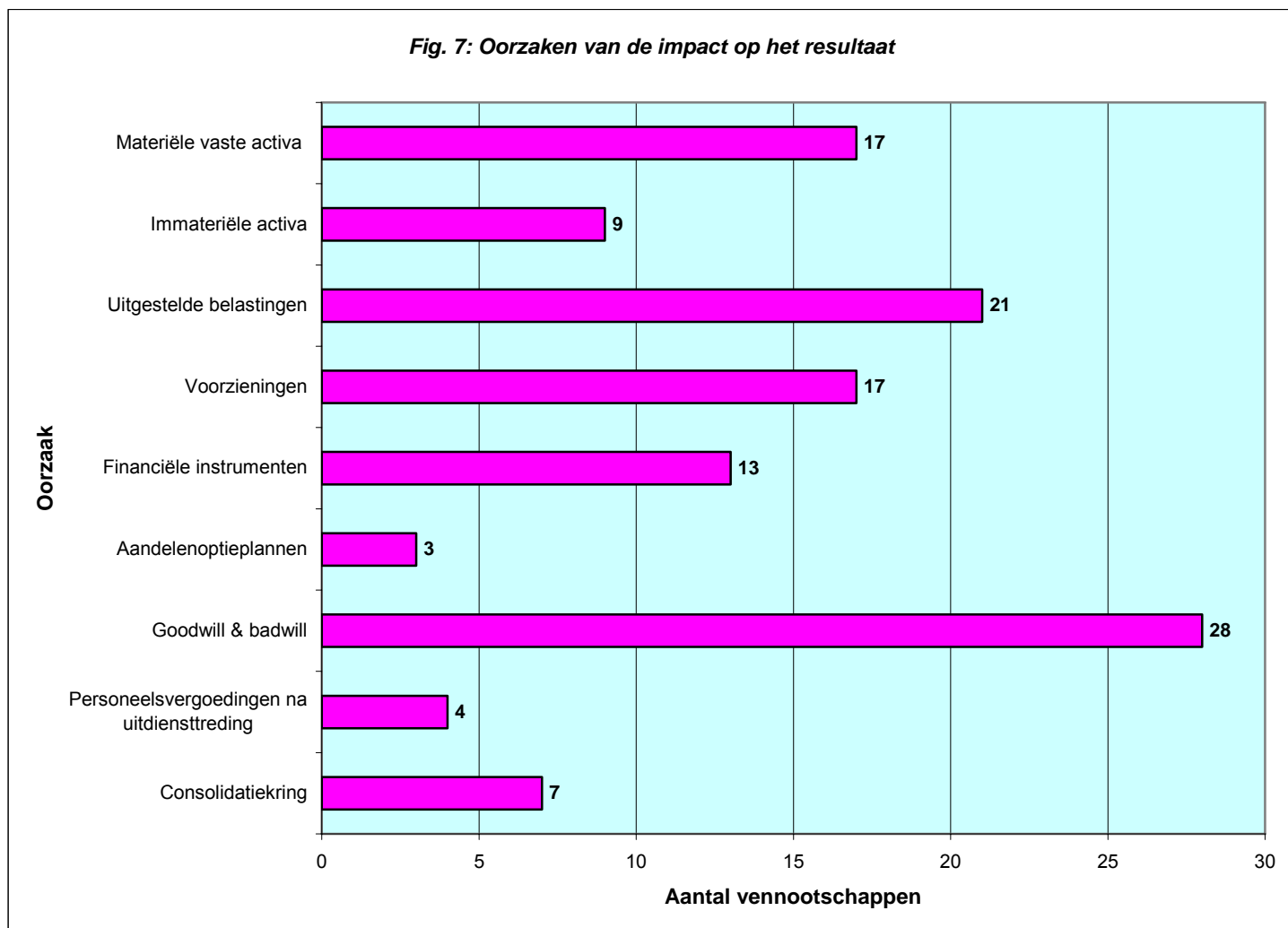
Fig. 6: Impact van de overgang naar IFRS op het resultaat over het transitiejaar

62 vennootschappen¹⁷ verschaften voldoende informatie voor dit aspect van de studie. Ook hier is er een zeer groot verschil tussen de vennootschappen onderling. De impact gaat van – 152% tot + 1218%. Het gemiddelde bedraagt +26% (standaardafwijking 159%) en de mediaan +3%. Bij 56% van de 62 vennootschappen was er een positieve impact op het resultaat en bij 44% een negatieve.

3.5. Oorzaken van de impact op het resultaat over het transitiejaar

62 vennootschappen verschaften voldoende informatie voor dit aspect van de studie. Naar analogie met de werkwijze gevolgd onder punt 3.2, werd bij elk van de vennootschappen nagegaan welke de drie belangrijkste oorzaken zijn van het verschil tussen het resultaat over het transitieboekjaar volgens Belgisch jaarrekeningrecht en volgens IFRS. Vervolgens werd nagegaan welke oorzaken vaak voorkwamen. Figuur 7 geeft een overzicht van de resultaten van dit onderzoek. Hierna bespreken we enkele oorzaken van verschillen. We verwijzen ook naar de uitleg onder punt 3.2 voor informatie over deze oorzaken.

¹⁷ Voor dit aspect van de studie werd ook rekening gehouden met de vennootschappen die 1 jaar vroeger dan verplicht overgestapt zijn naar IFRS.

3.5.1. Goodwill en badwill

De verwerking van goodwill (en in mindere mate badwill) is de meest vermelde bron voor de verschillen tussen het resultaat in de Belgische en in de IFRS-rekeningen.

Volgens Belgisch jaarrekeningrecht moet goodwill worden afgeschreven over zijn levensduur, terwijl dit niet het geval is onder IFRS. Onder IFRS moet wel worden nagegaan of er bijzondere waardeverminderingen moeten worden geboekt op goodwill.

3.5.2. Immateriële activa

IAS 38 bevat strikte regels betreffende de erkenning van immateriële vaste activa en hun afschrijvingsritme. Zo mogen onder IFRS kosten van onderzoek niet worden geactiveerd, terwijl dit onder Belgisch jaarrekeningrecht onder bepaalde voorwaarden wel mogelijk is.

3.6. De uitschieters inzake impact op het resultaat¹⁸

Ter illustratie gaan we hier nader in op enkele vennootschappen waarbij de overgang naar IFRS een zeer belangrijk effect heeft gehad op het resultaat van het transitiejaar.

3.6.1. Uitschieters in positieve zin

Solvus¹⁹ spande hier de kroon met een IFRS-resultaat dat 1218% hoger lag dan het resultaat volgens Belgisch jaarrekeningrecht. Dit verschil is voornamelijk te verklaren door het wegvallen van de afschrijvingen op goodwill. Dit hoge percentage hangt ook samen met het relatieve belang van de afschrijvingen op consolidatieverschillen in het groepsresultaat volgens Belgisch jaarrekeningrecht in vergelijking met het resterende resultaat.

Bij Omega Pharma was er een stijging van het resultaat met 118%. Deze sterke stijging werd hoofdzakelijk veroorzaakt door het wegvallen van afschrijvingen op goodwill en in bijkomende orde door het boeken in overeenstemming met IAS 38 van immateriële activa met onbepaalde gebruiksduur die werden aangekocht of ontwikkeld door de vennootschap, wat eveneens een positief effect had door het wegvallen van kosten m.b.t. deze activa.

Bij Spector zagen we een stijging met eveneens 117%. Deze stijging was o.m. te wijten aan het onmiddellijk in resultaat nemen van wat gemeenzaam “badwill” wordt genoemd, op een acquisitie. In overeenstemming met IFRS 3 moet, “badwill” onmiddellijk in resultaat worden genomen, wat niet het geval is onder Belgisch jaarrekeningrecht. Daarnaast hadden de immateriële vaste activa (in casu klantenrelaties) die kunnen/moeten worden geactiveerd een belangrijk effect.

¹⁸ Er dient opgemerkt dat de meeste vennootschappen bij de verstrekte informatie een voorbehoud maken voor het geval de IFRS-normen die ze gehanteerd hebben voor de overgangsinformatie zouden verschillen van de IFRS-normen die ze zullen moeten hanteren bij het opstellen van hun eerste geconsolideerde IFRS-rekeningen

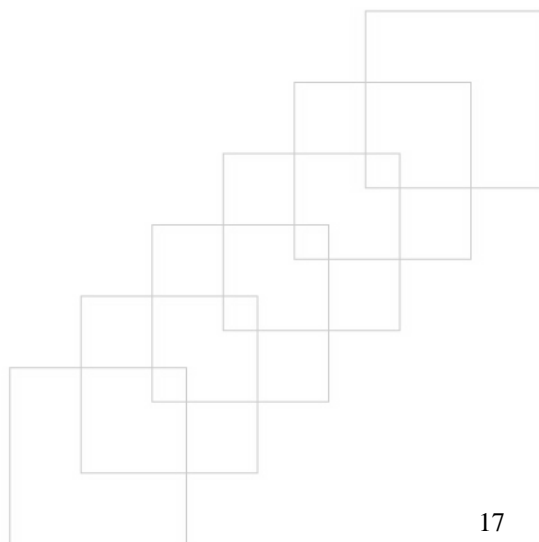
¹⁹ Solvus werd in de loop van 2005 geschrapt uit de notering, maar werd nog wel opgenomen in de studie.

3.6.2. Uitschieters in negatieve zin

Bij CMB daalde het resultaat over het transitiejaar ingevolge de overgang naar IFRS met 152%. Deze daling was o.m. te wijten aan de retroactieve wijze waarop een splitsing in de IFRS-rekeningen werd verwerkt, de wijzigingen in de reële waarde van de afgeleide financiële instrumenten en de erkenning van positieve en negatieve wisselkoersverschillen in resultaat.

Bij Immobel daalt het resultaat ingevolge de overgang naar IFRS met 101%. Dit is o.m. te verklaren door de waardering van vastgoedbeleggingen aan reële waarde onder IFRS, de wijzigingen aan de regels voor de waardering van onderhanden projecten in opdracht van derden en de uitgestelde belastingen.

Bij GIMV stelden we een daling van het resultaat vast met 71%. Deze daling wordt quasi uitsluitend verklaard door de reële waardeaanpassingen aan de investeringsportefeuille. Het grootste deel van de investeringsportefeuille (private equity en durfkapitaalinvesteringen) wordt onder IFRS geklasseerd als financiële activa gewaardeerd aan reële waarde via de resultatenrekening terwijl deze onder het Belgisch jaarrekeningrecht werden gewaardeerd aan kostprijs, eventueel gecorrigeerd voor waardeverminderingen.

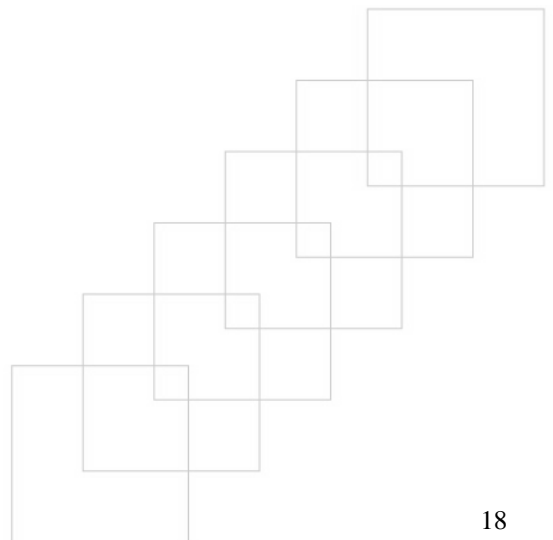
4. Besluit

Men kan besluiten dat algemeen genomen de overgang naar IFRS op een vrij transparante wijze verloopt. Er is evenwel een aanzienlijk verschil inzake uitgebreidheid en duidelijkheid van de verschaft informatie tussen de vennootschappen.

De impact van deze overgang op het eigen vermogen en het resultaat verschilt sterk van vennootschap tot vennootschap, maar kan soms zeer belangrijk zijn. Het was dan ook met reden dat de vennootschappen gevraagd werd om hierover tijdig informatie te verschaffen en dat ze aan deze vraag ruim gevolg hebben gegeven.

In de overgrote meerderheid van de gevallen blijkt de overgang naar IFRS een positieve impact te hebben op het eigen vermogen. Op het resultaat is er echter slechts in iets meer dan de helft van de gevallen een positieve invloed.

Vanuit macro-economisch oogpunt lijkt de impact zowel op niveau van het eigen vermogen op transitiedatum als op het resultaat van het transitiejaar beperkt te blijven.

5. BIJLAGE: lijst gepubliceerde studies

1. De halfjaarlijkse communiqués 1997 van de vennootschappen die zijn genoteerd op de eerste markt en op de nieuwe markt (december 1997).
2. Kasstroomtabel of financieringstabel: vergelijkend onderzoek van de informatieverstrekking door op de termijnmarkt genoteerde ondernemingen (februari 1998).
3. Publicatie van specifiek voor beleggers bestemde gegevens door op de termijnmarkt genoteerde vennootschappen (maart 1998).
4. Communiqués over de jaarresultaten 1997 van de vennootschappen die zijn genoteerd op de eerste markt en op de nieuwe markt (mei 1998).
5. Vergelijkende studie over de informatie inzake “corporate governance” die door Belgische genoteerde vennootschappen wordt gepubliceerd (oktober 1998).
6. De halfjaarlijkse communiqués 1998 van de vennootschappen die zijn genoteerd op de eerste markt en op de nieuwe markt (december 1998).
7. Transparantie met betrekking tot de effectenportefeuille (januari 1999).
8. De communiqués over de jaarresultaten van 1998 van de vennootschappen die zijn genoteerd op de eerste markt en op de nieuwe markt (mei 1999).
9. Waarderingsregels (juli 1999).
10. Vergelijkende studie over de informatie die de Belgische genoteerde vennootschappen publiceren (jaarrekeningen 1998) inzake “corporate governance” (november 1999).
11. Publicatie van specifiek voor beleggers bestemde gegevens door op de eerste markt genoteerde Belgische vennootschappen (december 1999).
12. De halfjaarlijkse communiqués 1999 van de vennootschappen die op de eerste markt en op de nieuwe markt genoteerd zijn (december 1999).
13. De communiqués over de jaarresultaten van 1999, gepubliceerd door de vennootschappen die op de eerste markt en op de nieuwe markt genoteerd zijn (juli 2000).
14. De halfjaarlijkse communiqués in 2000 van de vennootschappen die op de eerste markt en op de nieuwe markt genoteerd zijn (november 2000).
15. De communiqués die de op de eerste en de op de nieuwe markt genoteerde vennootschappen hebben gepubliceerd over hun jaarresultaten 2000 (juli 2001).
16. De halfjaarlijkse communiqués in 2001 van de vennootschappen die op de eerste markt en op de nieuwe markt genoteerd zijn (november 2001).

17. De communiqués over de jaarresultaten 2001 van de vennootschappen die op de eerste en op de nieuwe markt genoteerd zijn (juni 2002).
18. De halfjaarlijkse communiqués die in 2002 zijn gepubliceerd door de vennootschappen die op de eerste markt en op de nieuwe markt zijn genoteerd (december 2002).
19. Kwartaalinformatie Q 3/2002 gepubliceerd door de vennootschappen die op de eerste markt zijn genoteerd (februari 2003).
20. Informatie op het internet – Verhandeling van rechten van deelneming via internet (juli 2003).
21. Methodologie gebruikt voor de risicoberekening van ICB's (juli 2003).
22. De communiqués over jaarresultaten 2002 van de vennootschappen die op de eerste en op de nieuwe markt zijn genoteerd (september 2003).
23. De in 2003 gepubliceerde halfjaarlijkse communiqués van de vennootschappen die op Euronext Brussels genoteerd zijn (december 2003).
24. De in 2003 gepubliceerde kwartaalcommuniqués van de vennootschappen die op Euronext Brussels zijn genoteerd (februari 2004).
25. De jaarlijkse communiqués 2003 van de vennootschappen die op Euronext Brussels genoteerd zijn (juni 2004).
26. De resultaten van de IAS/IFRS-enquête uitgevoerd door de CBFA bij Belgische beursgenoteerde ondernemingen (juni 2004).
27. De informatie over corporate governance verstrekt door de Belgische op de eerste markt van Euronext Brussels genoteerde vennootschappen – capita selecta (december 2004).
28. De in 2004 gepubliceerde halfjaarlijkse communiqués van de vennootschappen die op Euronext Brussels genoteerd zijn (december 2004).
29. Oproepingen tot algemene vergaderingen van Belgische genoteerde vennootschappen: modaliteiten van publicatie (november 2005).
30. De in 2005 gepubliceerde halfjaarlijkse communiqués van de vennootschappen die op Eurolist by Euronext Brussels genoteerd zijn, (januari 2006).

Alle studies kunnen op de CBFA-site (www.cbfa.be) gedownload worden of tegen 4 € per studie besteld worden via e-mail (doc@cbfa.be).